

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 84—
za pol leta . R 42—
za četrt leta . R 21—
za 1 mesec . . R 7—
Za Ljubljano mesečno 7 R
Za inozemstvo mesečno 12—
Uredništvo in uprava :
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon štev. 50

Gospodarski prevrat.

Ko sedaj prihajajo borzna poročila o padanju tujih valut, o padanju cen blagu, sprejema naša javnost ta poročila približno s podobnimi občutki, kakor je 1. 1918 poročila o vojaškem razpadu osrednjih vellesil, ki jim je sledil politični prevrat. Gospodarske razmere so zadnji čas postale neznesne. Zdelo se je, da ni drugega izhoda, kakor splošen polom ali revolucija. Zadnji komunistični pojavi imajo v velikem delu iskati svojega povoda in netiva v naših gospodarskih razmerah zadnjih dni. Posrečilo se je sicer razumnemu delu ljudstva omejiti in zatreti revolucionarne pojave, toda vsakdo je s skrbjo zrl v bodočnost. Tu so začela prihajati poročila o izredno lepi letini, ki nas čaka letos. In videli smo, da je takoj nastopilo neko mirnejše razpoloženje. Tuje valute se niso več dvigale lara in dolar sta začela počasi iti nazaj, dokler nista pričela padati vedno hitreje. Danes se lira, ki je že manj vredna kot en dinar, sploh ne notira več. Dolar je padel čez 100 %, lira čez 200 %, frank čez 30 %, padajo marke in vse tuje valute. Tega padca v tako hitrem času ni pričakoval niti najbistroumnejši finančnik.

V Belgradu je vsled teh pojavov nastala prava panika. Današnja poročila o sobotni belgrajski borzi pravijo, da imajo ondodni trgovci nakupljenega toliko blaga, da ga cenijo na eno milijardo. Pri tem padcu ni čuda, da se govori o 150 konkurzi. Ljudstvo ne kupuje nobene stvari več. Celo manufaktura pada. Pri nas se to še ne pozna, toda gotovo je, da se bo kmalu začelo kazati tudi pri nas. Danes čujemo, da nekateri trgovci že prodajajo moko po 10 kron. Nobenega dvoma ni, da se bo v kratkem to padanje občutilo še izdatneje. Gotovo je tudi, da bo marsikdo, ki si je tekom zadnjih let priveržil velike vsote, sedaj hudo tepen. Prav gotovo ne bo to nobena nesreča za ljudstvo. Opozarjati pa moramo, da je od občinstva samega precej odvisno, koliko bodo cene padle. Zato je stvar vseh pametnih, da slede vzhodu belgrajskih prebivalcev ter kupujejo le najnujnejše predmete. Mnogo krivde na neznosni dragini je bilo ravno to silno kupovanje, ko je vsak mislil, da je le blago kaj vredno in denar nič. Dokazano pa je sedaj, da je blaga dovolj, zato treba čakati in varčevati. To je tudi sicer eno najvažnejših narodno-gospodarskih pravil: Varčujte! Ne kupujte brez nujne potrebe! Zanimivo je izvedeti, kaj poročajo belgrajski listi o vzrokih tega gospodarskega prevrata. Belgrajski list »Politika« označuje razloge nenadnemu dvigu naše valute tako-le: Činitelji, ki tu delujejo, so gospodarski in politični.

Od gospodarskih prihajajo v poštev: 1. Poročila, da bo žetev v naši deželi letos izredno bogata in da je v glavnem že zagotovljena; 2. dejstvo, da je promet v naši državi kljub vsem nedostatom vendar še toliko urejen, da je zagotovljen izvoz te bogate žetve na svetovne trge; 3. prepoved uvoza luksuznega blaga, za katerega se zato ne zahtevajo več čeki; 4. okolnost, da država sama nima več potrebe, da se javlja kot kupec tuje, zdrave valute, ker si je s posojili v tujini zagotovila sredstva za izplačilo kuponov.

Od političnih činiteljev, ki so vplivali na izboljšanje vrednosti našega denarja, treba na prvem mestu navesti dejstvo, da se more notranji ustroj naše države smatrati danes kot mnogo solidnejši, nego je bil pred letom in še pred nekoliko meseci, ker se je pokazalo, da razdiralni boljševiški elementi nimajo v njej nobene moči.

Vsi belgrajski listi pa poudarjajo svoje zadoščenje nad temi dogodki.

Istočasno, ko nam poročajo o padanju cen v Jugoslaviji, pa prihajajo poročila, da draginja v Italiji raste. To je značilno znamenje za našo gospodarsko moč. Treba le čvrste gospodarske politike, katere smo doslej zaman pričakovali. Treba je pa tudi preprečiti, da bi se izvoz naše nove žetve, ki se ceni na 30 milijard dinarjev, v bodoče vršil na tak lahkomišeln način, kot se je to vršilo, dokler ni vlada ustavila izvoza. Treba je uvesti načelo:

Cene blaga v Belgradu padajo.

Za eno milijardo blaga v skladiščih. — Ljudstvo uoče nič kupiti!

LDU Belgrad, 5. junija. Na današnji borzi so se tečaji tujih valut zelo malo dvignili, in sicer pod vplivom kupovanja francoskih frankov po srbsko-francoski banki. Za bodoče dni pričakujejo še nadaljnje padanje tujih valut.

Italijanske lire se na današnji borzi sploh niso notirale. Notirali so se angleški funti z 68, francoski franki 154, ameriški dolarji 19, leji 50.50, nemške marke 58.75; češkoslovaške, avstrijske krone, belgijski levi, italijanske lire in drahme pa se sploh niso notirale.

Med trgovci vlada veliko razburjenje. Blago, ki je nakupljeno v Belgradu, cenijo na 1 milijardo po starih cenah. Z ozirom

na to se more izračunati izguba belgrajskih trgovcev. Govori se, da bo okoli 150 konkurzov. Blaga nihče ne kupuje, ker bodo cene mnogim stvarjem še znatno padle. Tako je n. pr. sladkor, ki se je pred dve-ma dnevi prodajal še po 32 dinarjev kg, bil danes na prodaj po 20 dinarjev v de-tajlu, na borzi pa je notiran z 12 dinarji. Istotako se more dobiti manufakturno bla-go za 70 do 80 odstotkov ceneje, kakor prej.

To vse je posledica tega, ker belgraj-sko prebivalstvo absolutno ničesar ne ku-puje, niti po znižanih cenah, ker pričaku-jejo, da bodo cene padle še bolj.

Letošnja žetev v Jugoslaviji se ceni na 32 milijard!

Po ameriški ceni.

LDU Belgrad, 6. junija. Ameriška mi-sija je izdelala po svojih podružnicah v Ju-goslaviji oceno letošnje žetve. Osrednja ameriška misija v Belgradu ceni celokup-

no našo žetev v letu 1920 na 32 milijard dinarjev, kar je pa še vedno manjša vsota v primeru s ceno našega ministrstva.

Inozemstvo popraša po jugoslovanskem denarju.

LDU Belgrad, 6. junija. V Švici, na Du-naju ter tudi po ostalih finančnih središčih zahtevajo za nakup naše novčanice radi tega, ker se je zvedelo, da namerava fi-nančno ministrstvo izdati naredbo, da se

nič več ne bo trgovalo proti kompen-zaciji, marveč zahtevalo izplačilo samo v dinarjih. Istotako tudi ne bomo zahtevali protikompenzacij od drugih držav, temveč bomo plačevali z gotovino.

Draginja v Italiji raste.

Novi davki.

LDU Trst, 5. junija. Listi poročajo iz Rima: Včeraj se je objavila naredba glede določitve nove cene za kruh in testenine. Naredba določa, da se s 1. julijem cena za slabše žito določa na 115 lir za stot, za boljše žito pa 140 lir. Cena kruhu se vsled tega poviša na 1.50 lir, testeninam pa 2.30. Hkrati se z veljavnostjo od 1. julija vsem nameščencem in umirovljencem, bodisi javnim ali zasebnim, ter vsakemu članu njegove rodbine, za katerega mora name-ščenec skrbeti, povišajo prejemki za 25 centesimov na dan. Po tej naredbi se tudi ustanavlja sklad 100 milijonov lir za pod-

poro javnih dobrodelnih zavodov in onih delodajalcev, ki svojim nameščencem ne morejo povišati prejemkov v gori omenje-nem zmislu. Vsled večjih izdatkov, ki izvi-rajo za državo iz iste naredbe, je vlada odredila, da morajo plačati letno davšči-no 360 lir vse one osebe, ki imajo letnih dohodkov preko 12.000 odnosno preko 10.000 lir in one, ki so posestniki kakega avtomobila ali luksuznega voza ali konja, in davščino letnih 500 lir vse one osebe, ki imajo letnih dohodkov preko 30.000 od-nosno preko 25.000 lir.

za zdravljenje, nabavo protez, obleke, pe-rila, sukna, obutvi in drugega blaga, kar se bo razdelilo invalidom in njihovim druž-i-nam preko okrožnih pododborov invalid-skih združenj.

ŠLEZIJA SE RAZDELI MED POLJSKO IN ČEŠKO — BREZ GLASOVANJA.

LDU Dunaj, 6. junija. Dunajski kores-pondenčni urad poroča: »Neue Freie Pres-se« javlja iz Moravske Ostrove, da se po poročilih iz krogov plebiscitne komisije bliža skorajšna odločitev v vzhodno-šle-zijskem vprašanju in da je vrh svet v Pa-rizu o tem že odločil in sicer v zmislu, ki je za Čehoslovake manj ugoden. Glasova-nja menda ne bo, ker mislijo da se ne bi dalo izvesti in ker se boje, da bi povzro-čilo nova nasilja. Po bodoči odločitvi bo demarkacij črta tvorila novo mejo med Poljsko in Čehoslovako, tako da bo pri-padal Čehoslovakijski samo majhen del vzhodne Šlezije, namreč ves okraj frideški in majhen del okraja fraistadtskega. Osta-la Vzhodna Šlezija pa bi pripadla Poljski, tedaj mesto Tešin in njegovo ozemlje, ka-kor tudi del karvinskega premogovnika, glavni kraj Karvin, potem Freistadt, Dom-brova in Suhov, kjer je mnogo premogov-nikov. O odškodninah, ki naj bi jih dobila Čehoslovaka, se bo še pogajalo.

Sirite „Večerni list“!

Mladina v nevarno-sti.

SLUČAJ PERKO-KOLEŠA.

Kakal sem, da se k tej žalostni trage-diji oglasita pedagog in zastopnik duševne zaščite dece in mladine. Toda zdi se, da je celo onim, ki so poklicani da čuvajo našo mladino lena nemarna brezbržnost že za-rastla tudi srce, ko jim je že davno mož-gane. Pri procesu smo videli sicer detek-tive, zastopnika višjega šolskega sveta, par senzacije žejnih babnic, toda nismo vi-deli ne pedagoga ne zastopnika državne zaščite dece in mladine.

In vendar so sedeli na zatožni klopi bolj naši profesorski zbori in organi dr-zavne zaščite, kot pa zapeljani še ne osem-najstletni Perko.

Mladi zločinec pripoveduje svoj straš-ni čin: Popival je s tovariši dijaki in ne-dijaki, pohajal pozno s tovariši dijaki in nedijaki po veselnicah, uhajal gospodarju ponoči, padel v roke nečistniku, hotel po-tom umora do denarja, s katerim je umor-jeni očitno veržil ter tajil dejanje, do-kler ga niso zlomili dokazi.

Umor pri celi stvari ni najglavnejše, umor je samo ventil, pri katerem je težko ozračje, v katerem živi dijaštvo, siknilo na dan ter opozorilo v zadnji uri merodaj-ne činitelje, naj se zganejo.

Po prevratu si je naše srednješolsko dijaštvo priborilo v splošni zmedbi pravice, ki jih prej ni imel akademik. In ta svobo-da, ki se je tistikrat pokazala samo v obli-ki javnih manifestacij za narodno stvar, je imela drugo senčno in temno stran, da se je disciplinarni red kršil nemoteno in brez kazni. Šolska oblast je sicer na dolgo in ši-roko ugibala, ali niso kvarne mladine sred-nješolske organizacije, krožki in klubi, če-tudi so pod nadzorstvom uglednih mož, toda ni vpraševala, ali niso kvarni in ne-varni mladini vzgojitelji, ki ob tako raz-burkanem času, ko je vse križem kradlo vojni material, veržilo, popivalo in plesa-lo v proslavo narodnega osvobođenja, trga-jo mladini vero iz srca, pridigujao moralo, ki ima to »prednost, da ni faršaka«. Trpela je in še trpi v šolski službi vzgojitelje, ki so pisali in pridigovali za »svobodno misel, svobodno ljubezen, boj proti Rimu ter ru-sili na ta način šolski nezreli mladini opo-ro in avtoriteto krščanske etike. Profesor-ski zbori so dostojanstveno odklanjali nad-zorstvo mladine na ulici, češ, to je policijska služba; kdor pa ima vpogled v življe-nje današnje srednješolske mladine — in proces Perko je kot krvav žarek v te raz-mere, — ve, da profesorji vzgajali tudi ni-so. Politično maščevanje in stikanje za av-strofijskimi ovaduhmi je bila temu stanu ve-čja življenjska potreba nego vprašanje, ka-ko bi vzgajali mladino, da bi ne padala v verižništvo in popivanje in vse, kar izvira iz vsega tega. Kako naj vzgaja stan, ki je razdejan in razcepljen na znotraj?

Najbolj poceni se sedaj odpravi vsaka hiba v našem javnem življenju z imenom vojna psihoza. Samo posebi umevno je, kar se zgodi vsled vojne psihoze. Pavliha je trikrat kihnil in legel »mrtev« v jarek ter ni ganil prsta, ko so mu svinje cefrale vrečo, »ker je bil mrtev«, naši pedagogi se ne zganejo, naša državna zaščita dece in mladine se ne zmeni, kako bi mladino rešila, ker vlada vsepovsod vojna psihoza; in žalostni dokaz te vojne psihoze je rav-no brezbržnost teh poklicanih činiteljev.

Čas je, da z vojno psihozo temeljito obračunimo. Dr. Opeka je v svojem pre-davanju tudi ob vtisu tega procesa, že na-pravil prvi korak. Značilno je marsikaj v našem mladinskem vzgojnem življenju, če-sar danes ne smemo pozabiti.

Pogrešal sem nujno pri procesu vpraš-anja, ki bi nam bilo do dna obrazložilo vso skrajno bedo naše mladine brez Boga, pogrešal sem vprašanja: »Kakšno je bilo Vaše versko življenje mladi obtoženec, do-ma, na stanovanju in v šoli?« Zakaj pred-sednik senata ni stavil tega vprašanja, ki spada bistveno k stvari, ne vem; morda se je bal, da bi zvenelo prebožnjaško, to-da na drugi strani je vendar zaprisegal priče pred razpelom. Ali ni tudi to neso-

glasje, razdvojenost in pomanjkljivost v sodni dvorani že čuden znak našega časa? In takih znakov imamo v našem javnem življenju še več, čas je razdvojen v samem sebi in ta razdvojenost sikne zdaj tu zdaj tam na solčno luč.

Omenil sem že razdvojenost med pedagogi, omenil že tolažbo, ki jo imenujemo vojno psihozo, toda imamo še druge pojave, ki jih moramo beležiti danes, ko je čas zato. Vsem nam je še znano, s kakšnim krikom se je svobododomiselno učitelstvo zagnalo proti Marijanski kongregaciji, kakšno slavo je zagnalo načrtu novega šolskega zakona, s kakšnim tonom govori o veri in duhovniku v svojem glasilu, za kavarne in beznice, v katerem popiva dijak-veržnik ni imelo očesa, za nevarnost, ki grozi našemu dijaštvu vsled stanovanjske krize, ni imelo očesa, pač pa govore priče o popivanju in razbijanju razpel po svobododomiselnem učitelstvu. Slučaj Perko je samo nujna konsekvence teh življenjskih pojavov.

Državna zaščita dece in mladine je sicer poročala v Belgrad o enostranski verski vzgoji v klerikalnih zavodih ter tem krčila podpore, a še do danes sama ni v vzgojnem oziru ničesar storila za mladino. Tudi že po zadnji seji je preteklo več tednov in na tej seji je vendar eden naših članov postavil več vprašanj, ki zadevajo ravno te rakrane v našem mladinskem življenju. Kaj je v tem oziru storilo šest uradnikov z enim milijonom dinarjev kredita?

Scotus Viator.

Danes popoldne je došel v Ljubljano znameniti angleški časnikar in pisatelj Seton Watson, znan pod imenom Scotus Viator. Pisal je že leta in leta o Jugoslovanih ter opozarjal že pred vojno avstrijske kroge, naj rešijo jugoslovansko vprašanje. Med vojno je vedno deloval v tem smislu. Na pariški mirovni konferenci je igral važno vlogo. Vendar pa je o Slovencih bil premalo poučen. Zato se je zgodilo, da je ravno v vprašanju zapadne meje Jugoslavije, na kateri smo Slovenci najbolj interresirani, posegel vmes s kompromisnim predlogom, ki ga je sprejel Wilson, ki pa za Slovence in za Jugoslovane pomeni bridko izgubo. Misel Wilsonove črte — je njegova.

Danes in prihodnje dni bo Scotus Viator bival med Slovenci, ki ga bomo iskreno pozdravili ter mu dali priliko, da sam na lastne oči spozna naše kulturne in politične razmere. Pozdravljamo ga kot Angleža, ki se je od nekdaj zanimal za Jugoslovane, pozdravljamo ga kot najzadnejša meja jugoslovanskega naroda. Pozdravili ga pa bomo v prepričanju, da bo bodoče njegovo delo še bolj ko dosedanje stremilo za tem, da se ves jugoslovanski živelj spoji v lastni državi, da pride v Jugoslavijo tudi oni veliki del našega rodu, ki prebiva doslej še neodrešen onstran nesrečne demarkacijske črte, ob Soči in onkraj Soče.

V imenu vseh teh bratov naj bo dobrodošel naš angleški gost — Scotus Viator!

Na čast svojemu angleškemu prijatelju prirede nocoj časnikarji v Unionu ožji večer. Jutri bo v Unionu koncert »Glasbene Matice«, v gledališču pa slavnostna predstava »Prodana nevesta«. Pri tej priliki bo širše občinstvo imelo priliko, pozdraviti angleškega gosta.

V sredo se odpelje na Bled in v četrtek na Koroško.

KOROŠKI SLOVENCIMANIFESTIRAJO.

LDU Žrelec, 6. junija. Ob otvoritvi nove ceste iz Vetrinja v Žrelec se je vršil danes velik ljudski tabor in obhod po žrelcu do demarkacijske črte. Tabora in obhoda se je vdeležila večstotna množica. Na taboru je bila sprejeta naslednja resolucija: »Zbrani na taboru v Žrelcu dne 6. junija 1920 zahtevajo: Tekom enega leta se je pokazalo, da je vse prebivalstvo v pasu A celovske kotline čisto slovenske narodnosti. Nahajajo se v tem pasu edino le tudi takimenovali »deutschfreundliche Slovenen«, katere imenuje avtohtonno prebivalstvo »nemčurje«. Vsled tega protestiramo, da bi mirovna konferenca urenila, da si moramo na enem delu Koroške s plebiscitom priboriti našo naravno pravico, da definitivno pripademo svoji materi Jugoslaviji, na drugi strani pa da je ista konferenca celo brez plebiscita izročila Slovence iz Beljaške okolice in Ziljske doline skupnemu sovražniku Nemcu. Danes, na dan obletnice vkorakanja srb-ske armade, izrekamo v Žrelcu zbrani 10.000 taborijani z navdušenjem trdno prepričanje, da ustoličimo v najkrajšem času našega kralja za vojvodo Korotana na Gosposvetskem polju«

SAVSKI MOST PRI BELGRADU POPRAVLJEN.

LDU Belgrad, 6. junija. Popravila velikega železniškega mosta na Savi pri Belgradu so uspešno dokončana. Na ta način

ne obstoji nobena ovira več zopetnemu prometu orientekspresa, ki je prejel vozil med Parizom in Carigradom preko Švice, Avstrije in Ogrske.

POLJAKI ZOPET PRODIRAJO.

LDU Kodanj, 5. junija. (DunKU.) Načelnik poljske vojaške misije Miskovski je iz Varšave došel v Rigo in poročal: Boljševiki so od 63 divizij postavili 48 na poljski fronti, od teh 30 na severo-zapadnem delu fronte. Tam se jim je posrečilo doseči uspehe, ker so ondi Poljaki razpolagali z jako skromnimi silami. Njih načrt, prodreti zvezo med Poljaki in letiško armado, se je izjalovil. Pravtako se je posrečil poizkus boljševikov, prebiti poljsko fronto med Borisovom in Bobruiskom v smeri proti Minsku. Naposled je Miskovski izjavil, da so vse vesti o izpraznitvi Wilne in zopetni osvojitvi Kijeva docela neresnične.

LDU Dunaj, 5. junija. (DunKU.) Ukrajinski tiskovni urad poroča iz Vinice: Na jugu Ukrajine, zlasti v guberniji jekaterinoslavski je izbruhnila ljuta vstaja kmetov proti boljševikom. Upori kažejo naroden in socialen značaj; organizirali so jih ukrajinski vstaši zoper gospodstvo Rusov. Boljševiki poizkušajo siloma zatreti to elementarno ljudsko gibanje.

LDU Varšava, 5. junija. (DunKU.) — Havas.) Poljske čete so zopet pričele ofenzivo, prodrele so sovražno črto med Dvino in Borisovom in so napredovale približno 30 km.

LDU Varšava, 4. junija. (DunKU.) (Poročilo poljskega generalnega štaba.) Ko so se naše čete v že nekaj dni zasledeni postojankah po načrtu uredile, so dne 2. junija prešle k sklenjeni protiofenzivi na fronti med Dvino in Borisovom. Ko je naša armada razbila odpor sovražnika v njegovih zadnjih utrjenih postojankah, je dosegla po ljutih bojih črto Božica-Mordva. Sovražniki se je trdovratno branili, zlasti ob Dvini v močnih betoniranih utrdbah, ki so bile zgrajene še za evropske vojne. Pred mostiščem kijevskim so naši oddelki s presenetljivim napadom na Voronkov uničili tam stoječe boljševičke čete, zajeli mnogo mož in uplenili nekaj strojin in dva topa.

Izpred porotnega sodišča.

KONJSKI TAT OBSOJEN.

Dne 12. majnika t. l. je policija v Ljubljani aretirala hlapca Martina Palčiča, ker je ukradel v noči na 12. majnika t. l. svojemu gospodarju Rudolfu Oswaldu na Jesenicah konja z uzo, koc, 3 vreče in dežni plašč iz gumija in odjahal proti Ljubljani, kjer ga je policija ustavila in mu ukradene predmete odvzela. Ker je policija tako hitro postopala, je tudi sodišče hitro končalo formalnosti in se že danes mora Palčič zagovarjati pred ljubljansko poroto. Senatu predseduje nadsvetnik Žebre, v tista sta gospoda Hauffen in Einspieler, obtožbo zastopa dvorni svetnik Trenz. Palčič, ki ima pokvarjeno desno roko, je prišel lani 30. majnika od vojakov. Doma ni ostal, ker ni imel kaj dela. Delal je nato v Sarajevu do letošnjega aprila, odtam je šel na Jesenice v službo h gospodu Oswaldu, pri katerem je služil 17 dni za hlapca, nakar je konja ukradel. Misli je, da je konj 8000—10000 kron vreden. Opolnoči je odjezdil z Jesenic. V Ljubljani so mu vse vzeli, ko so ga aretirali. »Žal mi je kar sem storil!« pravi Palčič. Nadučitelj s Predosilja je okoli 6. zjutraj govoril s fantom, ker se mu je zdel sumljiv, in ga je naznanil. Iz Kranja so precej brzojavili v Ljubljano, kjer so ga nato aretirali, ko je prijezdil v Šiško. Restavrater na Jesenicah Oswald pove, da mu je vzeli iz hleva boljšega konja. Senat je stavil porotnikom eno glavno vprašanje.

Po govorih prvega državnega pravdnika v p. dvornega svetnika Trenza in zagovornika dr. Jelenca so porotniki na nje postavljeno vprašanje soglasno potrdili, nakar je obsodil senat Palčiča na:

eno leto težke ječe.

Ob pol 11. uri zaključil predsednik nadsv. Žebre razpravo proti Palčiču in odpravi precej nato razpravo proti Matiji Hornböcku.

GOLJUF IN TAT.

Matija Hornböck, tesar v št. Janžu, je služil od prejšnjega leta v jugoslovanski armadi do 24. junija 1919. Po odpustu od vojakov je odšel na posestvo Gradič pri Svetni vasi, na katerem je bila v službi njegova sedanja žena Marija. Posestvo je last Eme Ferlatijeve, katera biva stalno v Celovcu in je molče trpela, da je nastopal Hornböck kot nekaj oskrbnik. To prišlo je Hornböck izrazil in si prisvojil več reči: živila, voz, sani, dvojce vajeti, komate, z vozovne plahete, deske in ojnice v vrednosti več tisoč kron. Dalje je pripravil v zmoto in izvalil z lažnjivimi pretvezami meseca januarja in februarja 1920 Francetu Dolencu iz Stare Loke 2550 k, Jožetu Pečniku, posestniku in lesnemu trgovcu iz Podkrajca 1250 k, trgovski trdki

Plevšak in Schreuzer v Spodnji Hudinji pri Celju 3000 k, trgovski trdki Fr. Kocjan in drugovi v Zagrebu 7000 k in trgovcu z lesom v Kranju Alojziju Tivanu 2000 k. Hornböcka zagovarja dr. Krejči.

Dnevne novice.

— Kolkovanje vlog (pritožb, prošnji itd.) Opozarjamo cenjeno občinstvo, da se morajo kolkovati vse uradne vloge po določenih začasnega zakona o najnujnejših fiskalnih odredbah z dne 4. aprila 1920 (glej Uradni list z dne 11. maja 1920), ker se nekolkovane vloge vračajo vložnikom, kar jim napravlja stroške za poštnino ne glede na to, da se tudi rešitev zakasni. Pristojbina za splošne vloge na administrativne oblasti, na katere želi pisмено rešitev, znaša 12 kron in sicer stalna kolkovna pristojbina za vlogo 4 krone, občna pristojbina za pisмено odločbo pa 8 kron.

— Konferenca za ureditev prometa med Jugoslavijo in Italijo. Dne 14. junija se bo vršila v Trstu železniška konferenca zastopnikov jugoslovanskega ministrstva za promet južne železnice ter zastopnikov italijanskih državnih železnic radi uvedbe rednega prometa z Italijo in rešitve raznih drugih vprašanj, ki se tičejo naše države in Italije.

— Otvoritev telefonske centrale pri poštne uradu Žihpolje. Pri poštne uradu Žihpolje se je otvorila 1. junija t. l. telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

— Zgodnja žetev. Vsled tople pomladi bo letos tudi v Jugoslaviji žetev za 10 do 14 dni zgodnejša nego prejšnja leta. Ječmen in pšenico bodo želi v Slavoniji še ta mesec.

— Sadna letina na Hrvaškem je nad vse blagoslovljena. Češenj, jagod, ribizlja je v izobilju. Orehi že mnogo let niso bili tako polni kakor letos. Češpelj bo toliko, da bi moralo brez izvoza v tuje dežele mnogo blaga propasti. Tudi grozdje skoraj povsodi obeta bogat pridelek. Čudno je samo to, da so kljub vsemu temu obilju, ki ga kaže sadje v naših deželah, cene sadju še vedno tako visoke, da velja to dragoceno živilo kot luksuz. Kdaj si bo mogla zopet vsaka družina redno privoščiti sadje in sadne jedi?

— Cene moki v Somboru dne 5. junija: št. 0 1100 kron, št. 2 1000 kron, št. 6 900 kron kvintal.

— Kongres svobodomislecev v Pragi. Od 5. do 9. septembra se bo vršil v Pragi kongres svobodomislecev. Doslej so se prijaviли zastopniki Francije, Anglije, Amerike, Jugoslavije in Romunije.

— Sklepne izpite na ljudskih šolah nameravajo odpraviti na Hrvaškem.

— Državni post so proglasili na Madjarskem za dan 14. junija prihranke porabijo za prevoz madjarskih vojnih ujetnikov v domovino.

— Štrajk v šoli. Dijaštvo učiteljskega v Osijeku je priredilo enodneveni štrajk, da podviza preiskavo na zavodu radi znanih dogodkov.

— Iz raja idiličnega Stola. Divji kozli so mikali Janeza Vogelnika, Janeza Repeta, Jožeta Zupana in Simona Repeta, da so šli večkrat na romantični Stol nad nje. Divjačina je pa pripravljala Vogelnikova žena. Precej so jih postrelili. Ker pa divji lov ni dovoljen, so morali priti v soboto vsi štirje pred kazenski senat ljubljanske deželne sodnice, kjer se jim je povedalo, da se bodo pokorili za kazne Janez Vogelnik 7 mesecev, Janez Repe 5 mesecev, Jože Zupan 7 tednov in Simon Repe 6 mesecev v težki ječi; Minka Vogelnikova se je pa oprotila od obtožbe.

— Roparski napad v vlak. Minoli petek zvečer je prišlo na večerni vlak, ki je iz Brežic vozil v Zagreb, v prvi razred nekaj moških, ki so z revolverji v rokah zahtevali od potnikov denar in vse druge vrednosti. Vlak se je ustavil sredi proge, toda roparji so že preje poskakali z vlaka in ušli.

— Valute. Belgrajska borza dne 4. junija: 1 zlati dinar 22.70 dinarja; 1 franc. frank 13 din.; 1 dolar 16.95 din.; 100 rum. lejev 49.50 din.; 100 češkoslov. kron 57 din.; 100 nemških mark 60 din.; 100 bolg. levov 41 dina. — Zagrebška borza dne 5. junija: 1 dolar 75 K; 100 avstrijskih kron 58 K; 100 carskih rubljev 170 K; 100 češkoslov. kron 200 K; 1 angleški funt 340 K; 100 francoskih frankov 655 K; 100 nemških mark 235 K; 100 rumunskih lejev 204 K; 100 italijanskih lir 410 K.

Ljubljanske novice.

— Gospod knezoškofo ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič se je odpeljal v petek 4. t. m. na birmovanje in kanonično vizitacijo, ki bo s kratkim presledkom od 15. do 19. junija trajala do 9. julija. Kanonična vizitacija se vrši v loški in moravški dekaniji.

— Koroški v Ljubljani. Za koncert koroške mladine mladinskega zbora državne meščanske šole iz Borovlj se bodo od ponedeljka naprej prvdajale vstopnice v tra-

fiki v Prešernovi ulici. Koncert se bo vršil v soboto, 12. junija v Unionovi dvorani. Pevski zbor bo izvajal koroške narodne pesmi. Sodelovalo bo tudi orkestralno društvo »Glasbene Matice«. Mislimo, da ne bo treba ljubljanskemu občinstvu razlagati njegove dolžnosti.

— Glasbena Matica priredi koncert junija izlet na Koroško. Pevski zbor Glasbene Matice bo na Vidov dan, 28. junija koncertiral v Borovljah, na dan sv. Petra in Pavla 29. junija pa na Otoku na Vrbskem jezeru. (K)

— Konec sezije na Ljudskem odru. Včeraj je vpriporil Ljudski oder kot zaključno predstavo »Revčka Andrejčka« s precej lepim uspehom. S tem je letošnja sezija v Ljubljani zaključena. Gostoval pa bo Ljudski oder še v par krajih na deželi: v Mariboru bo igral igr »Za pravdo in srce«. Tam se bo tudi ustanovila Zveza dramatičnih odsekov.

— Procesiji sv. Rešnjega Telesa v nedeljo dne 6. junija sta bili zelo veličastni. Franciskanski procesijo je vodil pref. g. provincial p. Avgustin Čampa, vojniki so oddajali pozdravne salve, v spremstvu je šlo mnogo vernikov; med njimi smo opazili zelo mnogobrojno deputacijo častniškega zbora in veliko članov I. ljubljanskega delavskega konzumnega društva pod vodstvom njegovega predsednika tov. Alojzija Kocmurja. Ob blagoslovih je dovršeno pel franciskanski pevski zbor ob spremljevanju oddelka vojaške godbe in pod vodstvom franciskanskega župnika skladatelja g. patra Hugolina Sattnerja. — Šentjakobska procesija je bila tudi zelo lepa in velika; vodil jo je šentjakobski župnik g. Barle. Posebno so jo dvignili člani in članice šentjakobske Prosvete. Njen ženski odsek je nastopil v najelegantnejših narodnih nošah v avbahi in v pečah. Orli: članstvo in naraščaj, so dali procesiji posebni sijaj. Svirala je salezijanska godba, vojniki so oddajali pozdravne salve.

— Cenzuro opozarjamo, naj bo previdna pri dopuščanju filmov v kinematografu. Te dni se je predstavljal film, ki je bil vse preje nego vzgojen. Vsaj žalostni dogodki, ki so se razpravljali ravno te dni pred poroto, bi morali biti resen opomin za največjo pažnjo na vse, kar more mladini npravno škodovati.

— Nevarna zločinca ušla. Okolu 11. dopoldne je bilo naznanjeno žurnalnemu uradniku ljubljanskega policijskega ravnatelstva g. Habetu, da sta ušla iz norišnice na Studencu 35-letni zelo nevarni zločinec Karel Pevec in 25-letni France Golubič, kateri je bil obsojen zaradi žepnih tatvin v Mariboru na pet let ječe, Zločinca, ki simulirata blaznost, sta na Studencu prepilila zamreženo okno, se spustila po starih rjuhah, katere sta zvezala skupaj, na tla, preplezala zid in izginila. Obledela sta bila Karel Pevec in samo srajco, Golubič pa v srajco in spodnje hlače; s seboj sta vzela vsak eno odejo. Oborožena sta bila s pol metra dolgim železnim drogom. Ni trajalo dober četrt ure, ko je g. revirni nadzornik ukrenil vse, da se pobelega tička ujmeta. Okolu 3/4 na 2 popoldne prihiti h gospodu revirnemu nadzorniku po veljnik stražnice na ravnatelstvu in javi: »Ju že imajo; na dolenski mitnici so ju prijeli!« Žurnalni uradnik se je peljal precej z izvoščkom tja; pobelega in zopet ujeta tička sta zgrevena sedela na klopi: Kako je bilo? — Krojač Leopold Marčun in Jože Eberl sta na Golovcu lovila šoje, pa sta zagledala ptiča iz Studenca, kar sta precej javila stražnici. Oboroženi s puškami smo šli po ptiča, ki sta se skrivala za rakovniškim ribnikom, očitno z namenom, da koga slečeta in si preskrbita obleko. — »En mož z menoj, ju precej odpeljemo na sodišče. Uklenjena sta dobro?« — »Da.« — »Nobenih sitnosti, vidva, zdaj sta dokazala, da nista blazna.« In na Novem Žabjeku so s primerno častjo sprejeli v zapore Peveca in Golubiča.

— Našel je Ivan Brejc v Dalmatinovi ulici dva kolobarja črnih trakov. Lastnik ju dobi v uradu za najdene stvari.

— Vrečo moke ukradel je Franc Kočvar na Pragerskem iz vagona, ko je spremljeval v službi pri Kodeli nekega konja iz Ormoža v Ljubljano. V Celju so mu moko odvzeli. Sodišče mu je prisodilo 3 tedne ječe.

— Zabranjen vlom. Dva neznanca sta nameravala te dni vlomiti v erarično barako na Viču, toda pregnal ju je brivec Bogdan Godešov.

Narodno gledališče.

— Iz pisarne Narodnega gledališča. Danem 7. junija se vpripori v opernem gledališču kot slavnostna predstava na čast odličnemu prijatelju Jugoslovancev Seta-tonu Watsonu Smetanova komična opera »Prodana nevesta« (izven abonementa). Začetek o pol osmih zvečer. — V dramskem gledališču se ponovi Lavedanov igrokaz »Dvoboja« za abonement A.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«. Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.